

2.

*Hur vi bör reagera
på det som får oss att
förlora friden*

1. Livets bekymmer och rädslan att inte räcka till

Den vanligaste orsaken till att vi förlorar friden är rädslan som väcks i situationer där vi känner oss personligt hotade: oro inför svårigheter i nuet eller i framtiden, rädsla att lida brist på något viktigt, att inte lyckas med ett visst projekt etcetera. Exempelen är otaliga och berör hela vårt liv: hälsa, familjeliv, yrkesliv, känsloliv eller själva det andliga livet.

Varje gång handlar det om något naturligt gott som kan vara materiellt (pengar, hälsa, krafter), socialt eller känslomässigt (förmågor, uppskattning, tillgivenhet från andra) eller även andligt. Det är något vi värdesätter eller tycker är nödvändigt och som vi är rädda att förlora. Och denna oro som orsakas av brist eller rädsla att lida brist gör att vi förlorar friden.

Vad kan få oss att bevara friden i den här typen av situationer? Mänskliga resurser och mänsklig vishet, med allt vad det innebär av försiktighetsåtgärder, förutseende, förbehåll och försäkringar räcker absolut inte. Vem kan garantera att han alltid kommer att ha kvar det goda han äger, vad det än är? Det är inte genom kalkyler och huvudbry som vi löser problemet. "Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?" (Matt 6:27) Människan kan aldrig vara helt säker på att hon skall uppnå det hon vill ha, och allt det som hon för tillfället har i sina händer kan tas ifrån henne från en dag till en annan. Hon har ingen absolut

garanti att stödja sig på. Och det är inte heller den väg som Jesus lär. Han säger istället: ”Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det” (Matt 16:25).

Man kan till och med säga att det allra säkraste sättet att förlora friden är precis att söka trygga sitt liv enbart med hjälp av mänskliga ansträngningar, planer och personliga beslut eller genom att luta sig mot en annan människa. I vilken oro och vånda försätter man sig inte om man försöker att ”rädda sitt liv” på detta sätt, eftersom våra krafter är begränsade och vi inte kan förutse allt. Och de människor vi räknade med kan göra oss besvikna.

För att bevara friden mitt i detta riskfyllda liv finns bara en lösning: att vi stöder oss på Gud ensam, med en total tillit till vår himmelske fader ”som vet vad ni behöver” (se Matt 6:32).

Därför säger jag er: bekymra er inte för mat och dryck att leva av eller för kläder att sätta på kroppen. Är inte livet mer än födan och kroppen mer än kläderna? Se på himlens fåglar, de sår inte, skördar inte och samlar inte i lador, men er himmelske fader föder dem. Är inte ni värda mycket mer än de? Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd? Och varför bekymrar ni er för kläder? Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. Men jag säger er: inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset på ängen, som i dag finns till och i mor-

gon stoppas i ugnen, skall han då inte ha kläder åt er, ni trossvaga? Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka

Vad skall vi ta på oss? Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga (Matt 6:25-34).

Jesus vill självklart inte förbjuda oss att göra vad som är nödvändigt för att få mat, kläder eller annat vi behöver. Men han vill befria oss från bekymmer som bara tär på krafterna och får oss att förlora friden.

Ändå blir många chockerade över dessa ord och tar dem inte helt och hållet till sig; de kan till och med ta anstöt av ett sådant sätt att se på saken. Samtidigt skulle de bespara sig själva så mycket lidande och så mycken vanda om de tog orden på allvar. Det är ju Guds ord, fyllt av kärlek, tröst och oerhörd ömhet.

Här har vi själva dramat: människan litar inte på Gud. Alltså söker hon på alla möjliga sätt att klara sig med hjälp av sina egna krafter och gör sig själv fruktansvärt olycklig, istället för att förtröstansfullt överlämna sig i sin himmelske Faders milda och beskyddande händer. Hur oberättigad är inte denna misstro! Är det inte absurt att ett barn skulle tvivla så på sin far när denna far är den allra bästa och mäktigaste som finns, när han är den himmelske Fadern?

Trots detta är det för det mesta i denna absurditet

vi lever. Låt oss lyssna på en försynt förebråelse från vår Herre, förmedlad av Katarina av Siena:

Varför litar du inte på mig, din Skapare? Varför räknar du bara med dig själv? Har jag inte varit lojal och trogen mot dig? Återlöst och upprättad genom kraften i min ende Sons blod, kan väl människan inte säga att hon inte erfarit min trofasthet? Och ändå tvivlar hon fortfarande, tycks det som, på att jag skulle vara tillräckligt mäktig för att undsätta henne, tillräckligt stark för att hjälpa och försvara henne mot fiender, tillräckligt vis för att upplysa hennes förnuft eller på att jag skulle ha tillräckligt med generositet för att ge henne allt hon behöver för sin frälsning. Hon tycks tro att jag inte är tillräckligt rik för att göra henne förmögen, inte tillräckligt vacker för att återställa hennes skönhet; man kunde tro att hon är rädd att jag skall sakna bröd att nära henne med och kläder att klä henne med. (Dialoger, kap. 140)

Hur många unga tvekar till exempel inte att ge sitt liv helt till Gud därför att de inte litar på att Gud kan göra dem lyckliga! De söker att skapa sin egen lycka och gör sig så missmodiga och olyckliga.

Detta är den stora segern för Lögnens fader, anklagaren: att i en människas hjärta så misstro gentemot Fadern.

Vi är samtidigt alla märkta av en sådan misstro redan från födseln. Det är just detta som är arvssyndens. Hela vårt andliga liv består precis i denna långa process av ”rehabilitering” för att återvinna den förlorade tilliten, vilket sker genom den Helige Andes nåd, så att vi kan säga: *Abba, fader!*

Men det är sant att vägen tillbaka till tilliten är mycket svår och plågsam för oss. Det finns två huvudsakliga hinder.

2. Vi har svårt att tro på Guds försyn

Det första hindret är att vi har svårt att tro på den gudomliga Försynens trohet, och därmed att överlämna oss åt den, så länge som vi inte själva har en konkret erfarenhet av den. Vi är tröga att förstå. Jesu ord tycks inte vara nog för oss, vi vill se i varje fall något litet tecken för att kunna tro. Men vi ser inte Försynen verka i vår omgivning på ett tydligt sätt ... Hur kan vi då få erfara den?

Det är viktigt att förstå följande: Vi kan inte erfara Guds ingripande i vårt liv om vi inte ger honom nödvändigt utrymme. Man kan jämföra det med att hoppa fallskärm. Så länge man inte kastat sig ut i luften kan man inte känna hur fallskärmens rep bär, för fallskärmen har inte fått möjlighet att öppna sig. Först måste man hoppa, och bara efteråt kan man bli buren. Det är på samma sätt i det andliga livet. ”Gud ger i enlighet med vad vi väntar oss av honom”, säger Johannes